

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมในวรรณกรรมคำสอนของ
พระราชปรีดิธรรมาธิคุณ (สุนันท์ สุภาจาโร)
ผู้วิจัย : พระศุภกร สิทธิญาโณ (สิมมา)
ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
: พระกิตติญาณโสภณ, ป.ธ.๕, ศน.บ., M.A, Ph.D.(Bud.)
: พระมหามิตร ฐิตปญโญ, ป.ธ.๔ , พธ.บ., พธ.ม.Ph.D. (Bud.)
: ดร.ประยูร แสงใสป.ธ.๔, พ.ม., พธ.บ., M.A.(Ed.), P.G.Dip. in
Journalism, Ph.D. (Ed.)
วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมในวรรณกรรมคำสอนของพระราชปรีดิธรรมาธิคุณ (สุนันท์ สุภาจาโร)” มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาชีวประวัติและผลงานด้านวรรณกรรมคำสอนของพระราชปรีดิธรรมาธิคุณ (สุนันท์ สุภาจาโร) (๒) เพื่อศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมในวรรณกรรมคำสอนของพระราชปรีดิธรรมาธิคุณ (สุนันท์ สุภาจาโร) (๓) เพื่อศึกษาคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมคำสอนของพระราชปรีดิธรรมาธิคุณ (สุนันท์ สุภาจาโร)

ผลจากการศึกษา พบว่า พระราชปรีดิธรรมาธิคุณ (สุนันท์ สุภาจาโร) เป็นพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นอีกรูปหนึ่ง ในการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปสู่ประชาชน เนื่องจากท่านเป็นรัตติกาลที่เดินทางผ่านกาลเวลาและเหตุการณ์ต่างๆมาอย่างยาวนาน และเป็นพหูสูตที่ทรงไว้ซึ่งองค์ความรู้และภูมิปัญญาต่างๆ มากมาย อันเกิดจากการเรียนรู้ เก็บเกี่ยวประสบการณ์ต่างๆ แล้วถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาเหล่านั้น ผ่านการประพันธ์วรรณกรรมคำสอนเป็นภาษาถิ่นอีสาน มีทั้งที่เป็นวรรณกรรมร้อยแก้วและที่เป็นวรรณกรรมร้อยกรอง มีอยู่ ๕ ประเภท คือ (๑) วรรณกรรมประวัติศาสตร์ ด้านาน เช่น นิทานปู่สังกะยาสังกะสี เป็นต้น (๒) วรรณกรรมคำสอน เช่น คำสอนเรื่องความกตัญญู ความขยันหมั่นเพียร เป็นต้น (๓) วรรณกรรมนิทาน เช่น สังข์ศิลป์ชัย ขุนนางอ้าว เป็นต้น (๔) วรรณกรรมพระพุทธศาสนา เช่น พุทธประวัติ ตอนว่าด้วย พระโพธิสัตว์เสด็จลงปฏิสนธิในพระครรภ์ของพระนางสิริมหามายา เป็นต้น (๕) วรรณกรรมเบ็ดเตล็ด เช่น ปรีชาธรรม เป็นต้น โดยการประพันธ์ในหลายรูปแบบ เช่น ลำซิ่ง ชู้ กลอนสร้อยกลอน ลำทางยาว เตี้ย กาพย์เห่ กลอนแปด เป็นต้น

หลักธรรมที่พบในวรรณกรรมคำสอนของท่าน มีทั้งหลักคำสอนด้านจริยธรรม เช่น การพึ่งตนเอง สอนไม่ให้ประมาทในชีวิต สอนให้หมั่นทำบุญเสริมสร้างบารมี อบรมประชาชนให้เป็นคนดีห่างไกลยาเสพติด ความสามัคคี และยังพบหลักคำสอนด้านสังคม เช่น อริยสัจ ๔ ไตรลักษณ์ ๓ ขันธ์ ๕ สติปัฏฐาน ๔ กรรมและ กฎแห่งกรรม และหลักคำสอนด้านความรู้และภูมิปัญญาผ่านการปริวรรต โดยการปริวรรตจากวรรณกรรมคำสอนต้นฉบับเดิมที่เป็นอักษรไทยน้อย และอักษรธรรมมาเป็นภาษาถิ่นอีสาน เช่น เรื่อง ธรรมดาสอนโลก ท้าวกำพริ้งจันทร์สมุทรและชนะสันทะชาดก เป็นต้น จึงเป็นการสืบต่อองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่แฝงอยู่ในวรรณกรรมเหล่านั้นให้คงอยู่สืบไป

คุณค่าที่พบในวรรณกรรมคำสอนของท่านมีหลายๆ ด้านด้วยกัน เช่น ด้านผดุงสังคม ให้เข้มแข็ง ด้านอนุรักษ์และส่งเสริมองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมจิตวิญญาณ ด้านเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นอกจากนี้ ยังมีความสำคัญในแง่ต่างๆ เช่น ความสำคัญในแง่ศาสนา เป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญา สะท้อนการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น เป็นการอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดประวัติศาสตร์และความสำคัญในแง่ของการศึกษาอีกด้วย

Thesis Title : An Analytical Study of the Dhamma in the Teaching's
Literature of Most Venerable Phrarajprasithikhun (Sunan Suphãcãro)

Researcher : Phra Supakorn Siddhiñãño (simma)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committees

: Phrakittiñãnasopon, Pali V, M.A., Ph.D.(Bud.)

: Phramaha Mitr Thitapañño, Pali IV, B.A., M.A., Ph.D. (Bud.)

: Dr. Prayoon Saengsai, Pali IV, B.A., M.A., (Ed.), P.G.Dip in
Journalism, Ph.D. (Ed.)

Date of Graduation : 31 March 2013

Abstract

Three objectives of this research “An Analytical Study of the Dhamma in Teaching Literature of Most Venerable Phrarajprasithikhun (Sunan Suphãcãro)” were (1) to study Phrarajprasithikhun’s biography and teaching literary works, (2) to study analytically the Buddhist principles in Phrarajprasithikhun’s teaching literary words, and (3) to study the value and importance of Phrarajprasithikhun’s teaching literary words.

A result of this study was found that Phrarajprasithikhun was one of the well-known Buddhist monks to propagate the Buddhist principles toward the communities. Because he was born for many years, he had experienced a lot of events and was one of learned monks about the worldly and religious knowledge. By this way, he was ready to show his knowledge and experience through the teaching literature: prose and poems written in Isan local language. His teaching literary works were divided into five types: (1) history literature such as Pusangkasa Yasangkasi, (2) teaching literature such as the teaching of gratitude and effort, (3) fox tales such as Sang Sin Chai and Khulunang-ua, (4) Buddhist literature such as the Buddha’s biography in the section of Bodhisatta coming to Sirimahamaya’s pregnancy, (5) miscellaneous literature such as Dhamma puzzle. These types of literature were written in many aspects: Lamchingchu, Klonsalapanya, Lamthangyaw, Tey, Kapchirng, Klonpaed, etc.

Dhamma seen in the teaching literature covered both ethical teachings such as ability to help oneself, carefulness, fulfillment of merit, freedom from the habit-forming drug, harmony, and Buddhist truths, i.e. Four Noble Truths, Three Characteristics, Five Aggregates, Four Foundations of Mindfulness, and Law of Kamma. The teachings about general knowledge and local knowledge was represented through changing the letters by changing Thai-noy scripts and Dhamma scripts into Isan local scripts such as Dhammada-sonlok, Doakamprachansamut and Chanasandachadok. All of these literary works kept all principles and local knowledge in literary works for the next generation.

Value in Phrarajprasithikhun's teaching literary works was found in many aspects such as promotion of stronger societies, preserve of ideas and local knowledge, promotion of mental development, and propagation of Buddhist principles. Moreover, it was also seen in many branches of knowledge such as religions, preserve of local knowledge, representation of local life, histories, and important education.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จด้วยดีด้วยเมตตาอนุเคราะห์จากท่าน พระกิตติญาณโสภณ (หนูปิ่น ญาณกิตฺติ) ,ดร.ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ , พระมหามิตร จิตปญฺโญ, ดร. และดร.ประยูร แสงใส คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้คอยให้คำแนะนำและแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ด้วยดีเสมอมาอย่างต่อเนื่อง

ขอขอบคุณและเจริญพรคณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ของศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น ที่ได้เมตตาในการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ และแนะนำเพิ่มเติมในงานครั้งนี้

ขออนุโมทนาขอบคุณ เจ้าหน้าที่และบุคลากรห้องสมุดวิทยาเขตขอนแก่น ที่ได้เอื้อเฟื้อตำรา วิทยานิพนธ์ หนังสือ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้อนุเคราะห์ด้วยดีมาตลอด ในการค้นคว้าข้อมูลที่น่ามาไว้เขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ เพื่อนสหธรรมิกทุกรูปทั้งที่เป็นเพื่อนนิสิตศึกษาปริญญาโทและอื่นๆ ผู้ที่คอยให้กำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

ขออนุโมทนาโยมบิดาและโยมมารดาของผู้วิจัย และญาติพี่น้อง ตลอดจนถึงญาติธรรมทั้งปวงที่คอยสนับสนุน ให้ได้รับความสะดวกในการทำวิจัยทั้งด้านปัจจัยสี่และกำลังใจ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัย ขอน้อมเอาคุณความดีทั้งปวงจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณ นักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา นักวิจัย นักวิชาการทุกท่าน ผู้แต่ง ผู้เรียบเรียง ตำราวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยที่ผู้ศึกษาวิจัย ได้นำมาอ้างอิงในครั้งนี้ จนกระทั่งทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พระศุภกร สิทธิญาโณ (สิมมา)

๒๕ มีนาคม ๒๕๕๖